

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **D. V.**, právně zast. Mgr. Ondřejem Rejskem, se sídlem Buzulucká 431, 500 03, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34, Praha 7, o udělení azylu v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 6. 2008, č. j. 32 Az 76/2007 - 91,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokáta Mgr. Ondřeje Rejska **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel se kasační stížností domáhá zrušení rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2007, č. j. OAM-1-53/VL-20-P13-2007; tímto mu nebyl udělen azyl podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob (ustanovení § 2 s. ř. s.). Zatímco úkolem krajských soudů je projednat a rozhodnout každý případ, Nejvyšší správní soud zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování soudů ve správním soudnictví (ustanovení § 12 odst. 1 s. ř. s.). K plnění jeho sjednocující role svěřuje zákon Nejvyššímu správnímu soudu různé procesní nástroje, na prvním místě nepochybně rozhodování o kasační stížnosti (ustanovení § 12 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 102 s. ř. s.). Ve věcech azylu v úpravě institutu nepřijatelnosti (ustanovení § 104a s. ř. s.)

je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví.

Meritorním přezkumem toliko přijatelných kasačních stížností se ochrana veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob i v každém jednotlivém případě nestává méně účinnou, než v případě formálního projednání každé jednotlivé věci. Jasná, přehledná a srozumitelná judikatura totiž zvyšuje právní jistotu účastníka již před krajským soudem a správními orgány. Paušální formalizovaná spravedlnost, tedy stále nové a opakované projednávání již jednou rozhodnutého ve všech stupních soudní soustavy, vede ve svém důsledku k popření jednotlivé materiální spravedlnosti: ne všechny věci jsou stejně problematické, ne všechny věci vyžadují stejnou pozornost. Opětovné projednávání každé věci znovu na všech stupních tak může ve svém důsledku popřít samotnou spravedlnost systémem vytvářenou. Věci objektivně odlišné, s odlišným významem a důležitostí, jsou podrobeny stejnému zacházení. Taková spravedlnost navíc není ničím jiným než zbytečně vydávaným „potvrzením“, že jednou řečené stále platí, zatěžováním soudního systému dalším řízením s předem známým průběhem a výsledkem, který „přinese“ pouze neúnosnou délku řízení pro stěžovatele, a to nejen pro něho, nýbrž i pro všechna další řízení, pro něž soudní systém není a ani nemůže být kapacitně nastaven.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je navíc vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní procesní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že v žalobě mimo jiné namítal, že správní orgán nepřihlédl pečlivě ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a že správní orgán neuvedl v dostatečné míře důvody výroku svého rozhodnutí. Žalovaný zcela pominul a ve svém rozhodnutí ani nezminil, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany zejména také proto, aby mohl pečovat o svoji těžce nemocnou manželku.

V řízení před krajským soudem stěžovatel na tento důvod žádosti o mezinárodní ochranu poukazoval, a to v souvislosti s tím, že žalovaný nevzal v úvahu při rozhodování o udělení mezinárodního azylu ustanovení § 14 zákona o azylu. Při rozhodování o udělení humanitárního azylu žalovaný nezohlednil, že stěžovatel svoji situaci nemohl řešit podle zákona o pobytu cizinců.

Rozhodnutí o udělení humanitárního azylu je určeno volnou úvahou správního orgánu, soud při přezkumu rozhodnutí posuzuje, zda vzal správní orgán v úvahu všechny skutkové okolnosti, zda odůvodnil, jak tyto okolnosti hodnotil, zda hodnocení bylo v souladu s pravidly logického usuzování. Z těchto zásad sice krajský soud, jak vyplývá z odůvodnění jeho rozhodnutí, vycházel, ovšem důsledně se jimi neřídil.

Krajský soud se dle stěžovatele nevypořádal s jeho námitkou, že správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí pouze obecně odkazuje na jeho sociální a rodinnou situaci, avšak z jeho rozhodnutí nelze zjistit, jaká tato situace skutečně byla a proč nezakládá důvod pro udělení humanitárního azylu; správní orgán ve svém rozhodnutí nezmiňuje, že stěžovatel má vůli pečovat o svoji těžce nemocnou manželku a z jeho rozhodnutí vyplývá, že tuto skutečnost při rozhodování nevzal v úvahu, neboť v rozhodnutí toliko uvádí, že manželství se státní příslušnicí ČR nepředstavuje případ hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu.

Krajský soud k těmto námitkám uvádí jen tolik, že správní orgán zjistil a posoudil situaci stěžovatele dostatečně. V tomto spatřuje rozhodnutí soudu stěžovatel nepřezkoumatelným při nedostatek důvodů.

Krajský soud dále dle stěžovatele nesprávně posoudil právní otázku, zda rozhodnutí správního orgánu o neudělení humanitárního azylu vyhovuje požadavkům řádného zjištění skutkových okolností, logického zhodnocení těchto skutečností a řádného odůvodnění.

Stěžovatel je přesvědčen, že splňuje podmínky udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu, když státní orgány mu neposkytly dostatečnou a efektivní ochranu. Rovněž jsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu mu hrozí postih ze strany státních orgánů.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005.

V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Při aplikaci ustanovení § 104a zákona o azylu, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. Neurčitý právní pojem, zde představovaný „přesahem vlastních zájmů stěžovatele“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy, nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Zákonodárce vytváří prostor soudu, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu, či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovaná věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti), je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

Přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost. V daném případě však míra obecnosti s jakou byla kasační stížnosti podána, aniž by byla upřesněna konkrétní pochybení žalovaného či soudu, nesvědčí pro to, aby kasační stížnost mohla být považována za přijatelnou. Je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a tvrdit některý z důvodů kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., ale také uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Ze spisu vyplynulo, že stěžovatel požádal dne 16. 1. 2007 o udělení mezinárodní ochrany. Přitom uvedl, že pobýval v České republice již od roku 1998 do 23. 7. 2006 nepřetržitě, žádal již o azyl, ten mu nebyl udělen. V roce 2006 byl policií deportován zpět na Ukrajinu. Dne 13. 1. 2007 přijel ilegálně z Ukrajiny zpět do České republiky. Uvedl, že přicestoval ze stejných důvodů jako již dříve a odkázal na svůj předchozí pohovor (měl potíže s policií, jednalo se o rozkrádání podniku, bylo mu vyhrožováno ze strany soukromých osob). Druhým důvodem, proč o azyl žádá je skutečnost, že zde má manželku, občanku České republiky. Jako důvod, proč žádá o mezinárodní ochranu uvedl, že zde nemá žádné doklady pro pobyt v České republice a nechce zde být načerno a nemůže se vrátit na Ukrajinu.

Nejvyšší správní soud má za to, že správní orgán i krajský soud náležitě odůvodnily svá rozhodnutí, a to i v části týkající neudělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Skutečnost, že se správní orgán nevyjádřil k tvrzení stěžovatele ohledně péče o nemocnou manželku nelze shledat vadou řízení, a to zejména v případě, kdy stěžovatel byl s manželkou v rozvodovém řízení, a sdělil v protokole, že neví, kde se manželka nachází. V tvrzení stěžovatele tak nelze spatřovat relevantní důvod pro nalezení legitimního úvahy pro udělení humanitárního azylu.

Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, příst. na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že v kasační stížnosti neuvedl stěžovatel žádné relevantní skutečnosti, které by svým významem podstatně přesahovaly vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven soudem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s., ustanovení § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti a 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů, v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), ustanovením § 7, ustanovením § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů; celkem tedy odměna advokáta činí 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 31. října 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu